

مقایسه واکنش روانی به تعیین قیمت اجاره منزل در دوره کرونا در دو الگوی لیندسی و دیلارد و شن

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۳/۲۷

حمیدرضا عریضی^۱

هاجر براتی^{۲*}

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: نظریه واکنش روانی فرض می‌کند که افراد هنگام دریافت پیامی که آزادی آنها را مورد تهدید قرار می‌دهد؛ با مقاومت به آن پیام واکنش نشان می‌دهند. موجران، تمایل دارند خود، قیمت اجاره منزل خود را تعیین کنند. در زمان کرونا که دولت نرخ پایین‌تری را برای افزایش اجاره سنوالتی تعیین کرد؛ موقعیت مناسبی برای سنجش این فرضیه پیش آمد. دو الگوی واکنش روانی یکی شامل تهدید به آزادی (دیلارد و شن، ۲۰۰۵) و دیگری بدون آن (لیندسی، ۲۰۰۵) وجود دارد که هدف پژوهش حاضر، مقایسه آنهاست.

روش: نمونه‌ی پژوهش شامل ۳۹۵ نفر از موجران شهر اصفهان و بهارستان و سپاهان شهر بودند که به شیوه‌ی در دسترس انتخاب شدند و به ابزارهای پژوهش شامل مقیاس‌های نگرش (مورگان و میلر، ۲۰۰۲)، قصد رفتاری (مورگان، ۲۰۰۸)، تهدید آزادی (دیلارد و شن، ۲۰۰۵)؛ لیندسی (۲۰۰۵)، واکنش روانی (دیلارد و شن، ۲۰۰۵)، مقیاس ترمیم واکنشی (RRS) (کوئیک و استفنسون، ۲۰۰۸)، ارزیابی منبع (میلر و همکاران، ۲۰۰۷)، خشم (دیلارد و شن، ۲۰۰۵) و شناخت منفی (دیلارد و شن، ۲۰۰۵) پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها از مدل‌های معادلات ساختاری (SEM) و مدل‌های نظریه سؤال-پاسخ (IRM) استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که الگوی دیلارد و شن (۲۰۰۵) از برازش کافی برخوردار است و نسبت به الگوی لیندسی (۲۰۰۵) برازش بهتری دارد. در واقع واکنش روانی علاوه بر این که بر متغیرهای دیگر (انگیزش، نگرش و منبع ارزیابی) اثر دارد؛ خود، خشم و شناخت منفی را باز تولید می‌کند و در نظر گرفتن این دو مؤلفه هیجانی و شناختی ویژگی‌های ساختاری مدل را بهتر می‌کند.

نتیجه‌گیری: توصیه می‌گردد، پیام‌رسان‌ها پیام را به نحوی که واکنش روانی کمتری ایجاد کند؛ تدوین و ارائه نمایند تا خشم و شناخت منفی کمتری حاصل شود.

کلمات کلیدی: واکنش روانی، الگوهای سنجشی و ساختاری، خشم، شناخت منفی.

۱. استاد گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۲. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

*نویسنده مسئول: dr.habarati@gmail.com، barati@edu.ui.ac.ir

Comparison of psychological reactance to determining the price of renting a house in the Corona period in Lindsay and Dillard & Shen

Hamidreza Oreyzi¹

Hajar Barati^{2*}

Original Article

Abstract

Introduction: Psychological reactance theory assumes that individuals, when receiving a message that threatens their freedom; react by resisting that message. Landlords tend to set their rental price themselves. At the time of the corona, when the government set a lower rate to increase annual rents; there was a good opportunity to test this assumption. There are two patterns of psychological reactance, one involving the threat to freedom (Dillard and Shen, 2005) and the other without it (Lindsay, 2005), that the present study aims to compare them.

Method: The research sample consisted of 395 landlords from Isfahan, Baharestan and Sepahan Shahr who were selected by convenience sampling method and responded to research tools including scales of attitude (Morgan and Miller, 2002), Behavioral Intention (Morgan, 2008), Freedom Threat (Dillard & Shen (2005); Lindsay (2005)), Psychological Reactance (Dillard & Shen, 2005), Reactance Restoration Scale (RRS) (Quick and Stephenson, 2008), Source Appraisal (Miller et al., 2007), Anger (Dillard & Shen, 2005), and Negative Cognition (Dillard & Shen, 2005). Structural equation models (SEM) and item-response theory models (IRM) have been used to analyze the data.

Results: The results showed that Dillard and Shen's (2005) model had good fitness and had better fitness than Lindsey (2005) model. Psychological reactance, in addition to affecting other variables (motivation, attitude, and source of evaluation); It reproduces anger and negative cognition, and considering these two emotional and cognitive components improves the structural features of the model. If a psychological reactance is considered without these components; the structural model has a low fit.

Conclusion: Messengers are advised to formulate and present the message in a way that provokes less psychological reactance to achieve less anger and negative cognition.

Keywords: Psychological reactance, Structural and measurement models, Anger, Negative cognition.

1. Professor, Department of Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

* Corresponding Author: h.barati@edu.ui.ac.ir , dr.habarati@gmail.com

مقدمه

ضرب‌المثل معروفی در زبان عربی وجود دارد که «الانسان حریص علی ما منع». این منع کردن به معنی تهدید آزادی فرد است. نظریه‌ای که این اشتیاق را به لحاظ نظری تبیین می‌کند؛ نظریه واکنش روانی (PRT)^۱ جک برم^۲ (۱۹۶۶) است (کلایتون، لنگ، لشنر و کوئیک^۳، ۲۰۱۹). نظریه واکنش روانی پیش‌بینی می‌کند که هنگامی که آزادی افراد در معرض تهدید قرار می‌گیرد؛ آنها برانگیخته می‌شوند که آزادی از دست‌رفته‌ی خود را برگردانند (روزنبرگ و سیگل^۴، ۲۰۲۰؛ اسلاوین و ارلی‌وین^۵، ۲۰۱۹). بر اساس این نظریه، افراد برای آزادی خود ارزش قائل هستند (عسکری، عزیززاده، نویدیان، و حقدوست، ۱۳۹۲). همچنین در پژوهش‌ها مشخص شده که اهمیت آزادی تهدید شده، بزرگی تهدید و حضور تهدیدهای ضمنی به‌طور مستقیم روی برانگیختگی واکنش تاثیر دارد (رینولد-تیلوس و گنزالز^۶، ۲۰۲۰؛ موهلبرگر و جوناس^۷، ۲۰۱۹). در این نظریه مفهوم واکنش، صفتی است که یک «واکنش شخصیتی» مستقل از محرک را نشان می‌دهد. همچنین افراد در چگونگی نشان دادن این واکنش بسیار متفاوت عمل می‌کنند. از این دیدگاه صفت واکنشی دربردارنده شمار زیادی از متغیرهای متفاوت چون خشم، افسردگی، خشونت، شادی، سازگاری و یک مقیاس شخصیتی است (صفاری‌نیا، بیات و نورمحمدی، ۱۳۹۶).

علیرغم اظهار نظر اولیه برم و برم (۱۹۸۱) در مورد غیرقابل سنجش بودن واکنش روانی، برخی پژوهشگران تلاش کردند که این سازه را قابل سنجش سازند. یکی از این تلاش‌ها توسط لیندسی^۸ (۲۰۰۵) صورت گرفته است. وی در پژوهشی با تدوین یک الگو به صورت شکل ۱ نقش احساس گناه مورد انتظار^۹ را در توضیح چگونگی عمل واکنش روانی، پررنگ کرد. در این الگو احساس گناه مورد انتظار، انگیزه انجام رفتار است. از نظر وی اولین واکنش به پیام تهدیدکننده، احساس منفی‌ای است که فرد در معرض پیام تهدیدکننده تجربه می‌کند. لیندسی آن را حس گناه می‌نامد زیرا همواره آزادی فردی را که خطا کار است؛ محدود می‌کنند. بنابراین اگر آزادی تهدید شود، در فرد هدف؛ حسی از گناه می‌آفریند.

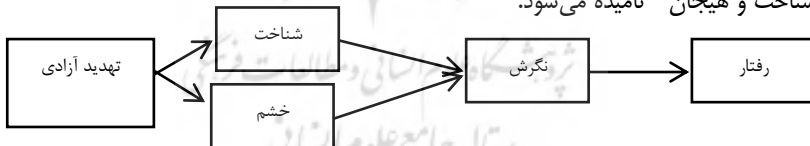


شکل ۱. الگوی تدوین شده توسط لیندسی (۲۰۰۵)

1. Psychological Reactance Theory (PRT)
2. Brehm
3. Clayton, Lang, Leshner, & Quick
4. Rosenberg, & Siegel
5. Slavin, & Earleywine
6. Reynolds-Tylus, & Gonzalez
7. Mühlberger, & Jonas
8. Lindsey
9. Anticipated Guilt

لیندسی (۲۰۰۵) مقیاس خود را بر اساس فقط یک عامل برای احساس گناه القا شده^۱ ساخت. در ساخت این مقیاس از مقیاس ساخته شده کوگلر و جونز^۲ (۱۹۹۲) کمک گرفت. با اصلاح مقیاس ویت^۳ (۲۰۰۰) مقیاسی برای بررسی القاء تهدید^۴ و مقیاسی برای بررسی اثربخشی پاسخ^۵ و مقیاسی برای بررسی اثربخشی القا شده^۶ ساخت. یک نکته در مورد پژوهش لیندسی (۲۰۰۵) اینکه هدف اصلی پژوهش مذکور سنجش واکنش روانی نبود و واکنش روان شناسی نقشی کم رنگ در پژوهش او ایفا می کرد. در واقع پژوهش او بیشتر مبتنی بر نقش احساس گناه بود. با این وجود، این پژوهش منجر به تدوین ابزاری شد که این ابزار مهم مرجع پژوهش های قابل توجهی در مورد مقاومت و واکنش روانی بوده است (کوئیک^۷، ۲۰۱۱).

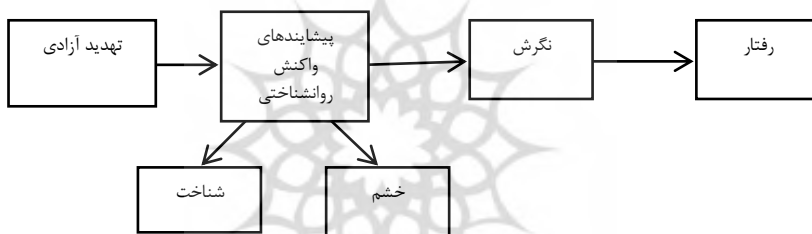
تلاش دیگر در راستای قابل سنجش سازی واکنش روانی توسط دیلارد و شن^۸ (۲۰۰۵) صورت گرفته است. این پژوهشگران الگوی دیگری برای تبعات واکنش روانی ارائه کرده اند که دو مقیاس سنجش آزادی تهدید شده^۹ و خشم از تهدید آزادی هر یک با چهار سوال را برای آن تدوین نمودند (دیلارد و شن، ۲۰۰۵). دیلارد و شن (۲۰۰۵) الگوی خود را بر مبنای یک الگوی ساختاری و به صورت الگوهای رقیب سلسله مراتبی ساخته اند. این الگوهای سلسله مراتبی رقیب چهار الگوی منفرد هستند. این الگوهای منفرد را می توان با شکل ۲ نشان داد. اگر شناخت در این الگو وجود نداشته باشد؛ یک الگوی منفرد هیجانی خشم^{۱۰} و اگر خشم در این الگو وجود نداشته باشد؛ الگوی حاصل الگوی منفرد شناختی^{۱۱} نامیده می شود. دو الگوی بعدی از تلفیق این الگوهای ساده منفرد (شکل ۲) و یا از درهم تنیدن آنها (شکل ۳) ساخته می شود. در الگوی تلفیقی، تهدید آزادی، هم نوعی شناخت منفی و هم خشم ایجاد می کند که بلافاصل است. این الگو، تلفیق دو الگوی منفرد اولیه است. تلفیق این دو الگوی اولیه در یک الگوی سطح بالاتر، الگوی فرایندهای دوگانه شناخت و هیجان^{۱۲} نامیده می شود.



شکل ۲. الگوی فرایندهای دوگانه شناخت و هیجان دیلارد و شن (۲۰۰۵)

1. Induced Guilt
2. Kugler, & Jones
3. Witte
4. Threat Induction
5. Response-efficacy Induction
6. Self-efficacy Induction
7. Quick
8. Dillard and Shen
9. the Threat to Freedom
10. A Single Process Cognitive Model
11. A Single Process Affective Model
12. A dual process affective model

این پژوهشگران برای عملیاتی‌سازی واکنش روانی از سنت پاسخ‌شناختی به متقاعدسازی در پژوهش‌ها و نیز پژوهش‌هایی که واکنش را به عنوان یک هیجان نشان می‌دادند؛ استفاده کردند. آنها نقش خشم و شناخت‌های منفی را در رابطه با واکنش مورد بررسی قرار دادند که البته این بر مبنای اعتقاد برم (۱۹۶۶) در مورد اینکه «واکنش‌گری در اثر آگاهی از خشم و احساسات پرخاشگرانه روی می‌دهد» و همچنین پژوهش‌های دیگری بود که بین واکنش و خشم ارتباط برقرار می‌کردند؛ همانطور که خشم فرد را وادار به واکنش‌های مختلف می‌سازد (مانند مهداد و نجفیان، ۱۳۹۶؛ سپاه منصور و امراللهی بیوکی، ۱۳۹۵). همچنین پژوهشگران دریافتند که افرادی که مستعد واکنش هستند؛ هنگامی که افکار خود را ابراز می‌کنند، در مورد ناتوانی در کنترل افکار مزاحم و پریشان‌کننده صحبت می‌کردند (کوئیک، ۲۰۱۱). همین نکته نشان می‌دهد که واکنش زیربنای شناختی نیز دارد. به همین دلیل آنها الگوی دیگری را تدوین نمودند. در این الگو که فرایند درهم‌تنیده^۱ نامیده می‌شود؛ هیجان و شناخت با هم می‌آمیزند تا واکنش روانی را پدید آورند. این الگوی آخر در شکل ۳ نشان داده شده است:



شکل ۳. الگوی فرایند درهم‌تنیده‌ی واکنش روانی (دیلارد و شن، ۲۰۰۵)

کوئیک و استفنسون^۲ (۲۰۰۷، کوئیک، ۲۰۱۱) پیامدهای انگیزشی واکنش روانی را در سه دسته انگیزش مستقیم^۳، انگیزش مرتبط^۴ و انگیزش نیابتی^۵ قرار داده‌اند. انگیزش مستقیم در هر زمانی رخ می‌دهند که یک آزادی از طریق شاخص‌های رفتاری، شناختی یا عاطفی ترمیم می‌شود و باعث احیای آزادی خاص مورد تهدید قرار گرفته می‌گردد. انگیزش مرتبط هنگامی بروز پیدا می‌کند که یک فرد آزادی تهدید شده‌اش را با انجام یک سری رفتارهای مشابه با آزادی تهدید شده ترمیم می‌کند. از نظر برم انگیزش مستقیم زمانی احتمال وقوع دارد که هزینه ترمیم آزادی پایین باشد. اما انگیزش مرتبط و نیابتی هنگامی که هزینه‌ها بالا هستند؛ احتمال وقوع بیشتری

1. An Intertwined Process Cognitive-affective Model
2. Quick, & Stephenson
3. Direct Motivation
4. Related Motivation
5. Vicarious Motivation

دارند. انگیزش نیابتی اغلب تحت عنوان ترمیم غیرمستقیم توصیف می‌شود و هنگامی رخ می‌دهد که یک فرد با دیگران همراه است یا صرفاً مشاهده می‌کند که دیگران در مقابل تهدید چه رفتارهایی انجام می‌دهند.

البته در ایجا واکنش روانی منبع پیام هم مهم است. ارزیابی منبع از سه جهت خبرگی^۱، جامعه‌پذیری^۲ و اعتمادپذیری^۳ مورد سنجش قرار می‌گیرد (میلر، لین، دیتریک، یانگ و پوتس^۴، ۲۰۰۷). آیا منبع یک فرد متخصص است و باهوش به نظر می‌رسد، دانش دارد و حرفه‌ای است؟ آیا منبع ارزیابی دوست‌داشتنی است و می‌توان به راحتی با او ارتباط برقرار کرد؟ و آیا راستگو و صادق، و قابل اعتماد است و می‌توان به او اعتماد کرد؟ (کوئیک و همکاران، ۲۰۱۵). ژانگ^۵ (۲۰۱۹) در پژوهشی نشان داد که وقتی واکنش به راه می‌افتد؛ ارزیابی مخاطبان و شنوندگان پیام از منبع پیام، منفی می‌گردد. در یک پژوهش دیگر پژوهشگران دو نوع اطلاعاتی در مورد عدم استعمال دخانیات در حمل و نقل در سرویس‌های حمل و نقل عمومی با زبان پیشنهادی یا جزمی به شرکت‌کنندگان که ۱۵۵ جوان بودند؛ دادند. نتایج نشان داد که اطلاعاتی که در آن از یک بیان پیشنهادی استفاده شده بود؛ نسبت به اطلاعاتی جزمی کمتر واکنش روانی را برانگیخت. همچنین منبع پیام کمتر به طور منفی ارزیابی شد (کلایتون، لشنر، سندرس-جکسون و هندریکس^۶، ۲۰۲۰).

ون، لیو و یو^۷ (۲۰۲۰) در پژوهشی نقش واکنش روانی را در استفاده از خدمات هوشمند برای گردشگران بررسی کردند. نتایج نشان داد که هنگامی که گردشگران احساس می‌کنند آزادی شخصی آنها به وسیله پیام‌هایی در مورد استفاده از خدمات هوشمند مورد تهدید قرار گرفته است؛ واکنش روانی به راه می‌افتد و نگرش نسبت به خدمات هوشمند را و سپس قصد استفاده از این خدمات را تغییر می‌دهد؛ به طوری که گردشگران از استفاده از این خدمات هوشمند اجتناب می‌کنند. چنین نتایجی در پژوهش فنگ، تو، لو و ژو^۸ (۲۰۱۹) نیز حاصل شد. رینولد-تیلوس و گنزالز (۲۰۲۰) در یک پژوهش در مورد استفاده از کیت‌های اضطراری که روی ۱۷۴ نفر انجام شد؛ نشان دادند که هر گاه پیام، محدودکننده‌ی انتخاب باشد؛ منجر به تهدید آزادی بیشتر و واکنش بعدی می‌شود. واکنش منجر به کاهش نگرش و قصد متعاقب آن برای تهیه کیت اضطراری می‌گردد. رینولد-تیلوس و همکاران (۲۰۱۹) پژوهشی روی پیام‌هایی در مورد مصرف درست آب و برق و حفاظت از آنها با ارائه یک سری هنجار توصیفی انجام دادند. در این پژوهش که روی ۸۵۷ نفر از

1. Expertise
2. Sociability
3. Trustworthiness
4. Miller, Lane, Deatrick, Young, & Potts
5. Zhang
6. Clayton, Leshner, Sanders-Jackson, & Hendrickse
7. Wen, Liu, & Yu
8. Feng, Tu, Lu, & Zhou

مشترکین صورت گرفت؛ نتایج حاکی از آن داشت که پیام‌های ارائه‌دهنده انتخاب در یک مجموعه رفتارهای حفاظتی (در مقابل پیام‌هایی که امکان هیچ انتخابی نمی‌دادند) باعث کاهش درک تهدید آزادی می‌شوند. هنجار توصیفی با تهدید آزادی ارتباطی نداشت اما به طور غیرمستقیم بر قصد رفتاری برای محافظت از طریق هنجار توصیفی ادراک شده تأثیر داشت.

باید توجه کرد که این پژوهش به دنبال واکنش به تعیین قیمت که یک رفتار است؛ نمی‌باشد و از قصد رفتاری که به صورت ذهنی سنجیده می‌شود؛ فراتر نمی‌رود. در واقع نظریه واکنش روانی برم به فرآیندهای درونی افراد و نه به پاسخ آنها می‌پردازد. اینکه آیا واکنش آنها به تعیین اجاره چه بوده؛ آیا در نهایت منزل خود را با نرخ تعیین شده دولت اجازه دادند یا نه هدف این پژوهش نمی‌باشد. سوال این پژوهش این است که از بین دو الگوی ساختاری و سنجشی از نظریه واکنش روانی کدام برآزش بهتری دارد؟ با توجه به تعداد محدود پژوهش‌های داخلی در مورد واکنش روانی این پژوهش اهمیت دارد. همچنین در این پژوهش برای یکی از نخستین بارها یک مدل کامل از واکنش روانی بررسی می‌شود و مفهومی جامع از آن با استفاده از ابزارهای معتبر ارائه و بررسی می‌گردد که از این جهت نو محسوب می‌شود.

روش

جامعه آماری این پژوهش کلیه موجرانی بودند که در سطح استان اصفهان در طول تابستان سال ۱۳۹۹ قصد داشتند منزل خود را به اجاره داده و از دستورالعمل معروف دولت در مورد اینکه «از فردا در شهرهای بزرگ، موجر مجاز نیست بیش از حداکثر بیست درصد به نرخ اجاره افزایش دهد» اطلاع داشتند. این نوع دستورالعمل‌های دستوری معروف به «دستورالعمل‌های از فردا...» هستند که خود به خود مقاومت ایجاد می‌کنند و زمینه را برای پژوهش آزمایشی میدانی فراهم می‌سازند. با مراجعه به ۱۵۰ دفتر معاملات مسکن در ۶ ناحیه شهر اصفهان و بهارستان و سپاهان‌شهر از فهرست دفاتر نمونه‌برداری شده بود و اجرای مصاحبه‌ها در آن دفاتر انجام شد. پرسشنامه‌ها به صورت فردی و توسط دستیاران پژوهشگران اجرا شده بود. نمونه به صورت دردسترس و به هنگام مراجعه با توجه به معیارهای ورود و خروج انتخاب شده بود. معیارهای ورود شامل با سواد بودن، موجر بودن و قصد اجاره دادن ملک را داشتن، مطلع بودن از دستورالعمل دولت در مورد اجاره منزل در شرایط کرونا بودند و معیارهای خروج شامل عدم رضایت به شرکت در مطالعه و عدم پاسخگویی به همه سؤالات بود. همگی نمونه‌ها به صورت متجانس بودند به این معنی که در زمان پاسخ به سؤالات هنوز خانه خود را به اجاره نداده بودند و اما قصد آن را داشتند. نمونه پژوهش با توجه به اندازه اثر میانگین و توان آماری $0/8$ و خطای نوع اول $0/05$ از جدول مورفی و میوز ۳۹۵ نفر بود. همه آنها موجر بودند و ۹۶ درصد مرد بودند. سطح تحصیلی آنان به سال $12/47$ و میانگین سنی آنها $54/63$ بود. $0/89$ شاغل بودند که $0/47$ بازنشسته شده بودند.

ابزاهای پژوهش

(الف) نگرش: مقیاس نگرش^۱ ۶ سوالی توسط مورگان و میلر^۲ (۲۰۰۲) ساخته شده است و روی طیف لیکرت هفت درجه‌ای از ۷ بسیار موافقم تا ۱ بسیار مخالفم پاسخ داده می‌شود. حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۴۲ و حداقل نمره برابر ۶ است. در مقیاس نگرش سوالات متناسب با محتوای پژوهشی یعنی اجاره دادن منزل تغییر یافت مثلاً «من معتقدم کمک به مستاجر یک رفتار انسانی است». پایایی آلفا ۰/۷۹، ضریب روائی ۰/۵۶، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۶ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمد.

(ب) قصد رفتاری: این مقیاس قصد رفتاری^۳ که توسط مورگان (۲۰۰۸) ساخته شده است؛ دارای ۴ سوال می‌باشد که روی طیف لیکرت هفت درجه‌ای از ۷ بسیار موافقم تا ۱ بسیار مخالفم پاسخ داده می‌شود. حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۲۸ و حداقل نمره برابر ۴ است. در مقیاس قصد رفتاری نیز سوالات متناسب با موضوع پژوهش بازنویسی شد. به عنوان مثال «من قصد دارم خانام را با شرایط تعیین شده توسط دولت اجاره دهم». پایایی آلفا ۰/۸۱، ضریب روائی ۰/۵۹، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۹ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمد که در حد مطلوبی بود.

(پ) تهدید آزادی: مقیاس تهدید آزادی^۴ ۴ سوالی توسط دیلارد و شن (۲۰۰۵) و لیندسی (۲۰۰۵) ساخته شده است و روی طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از ۷ بسیار موافقم تا ۱ بسیار مخالفم پاسخ داده می‌شود. حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۲۸ و حداقل نمره برابر ۴ است. لازم به ذکر است که پژوهشگران در این مقیاس تغییراتی ایجاد کردند. در مقیاس تهدید آزادی دیلارد و شن (۲۰۰۵) سوالات به صورت «دولت در این پیام برای ما و بدون توجه به اراده ما تصمیم گیری کرده است»، «در این پیام تلاش شده بود تا بر ما فشار وارد شود تا کاری را برخلاف میل خود انجام دهیم»، «در این پیام آزادی من برای لحاظ کردن نرخ تورم در قیمت اجاره تهدید شده بود در حالی که سکه و دلار از یک نردبان بالا می‌رفتند من باید قیمت خانه‌ای را که اجاره می‌دادم ثابت نگه دارم.» و «در این پیام که با «از فردا» آغاز شده بود من تا پایان دوره کرونا نمی‌توانستم مستاجر خود را انتخاب کنم نه توافقی با آن انجام دهم دولت در این زمینه قبلاً تصمیم گرفته بود» تغییر یافت. در واقع چهار سوال تهدید آزادی دریافت پیام دولت در مورد اجاره مسکن برای مستاجرین موجود بازنویسی شده است. پایایی آلفا ۰/۷۷، ضریب روائی ۰/۵۶، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۸ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمد.

1. Attitude Scale
2. Morgan & Miller
3. Behavioral Intention Scale
4. Freedom Threat Scale

ج) مقیاس واکنش روانی^۱: برای این متغیر از دو مقیاس استفاده شد. اولی مقیاس بود که توسط دیلارد و شن (۲۰۰۵) ساخته شده است و دارای ۴ سوال می‌باشد که روی طیف لیکرت هفت درجه ای از ۷ بسیار موافقم تا ۱ بسیار مخالفم پاسخ داده می‌شود. حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۲۸ و حداقل نمره برابر ۴ است. پایایی آلفا ۰/۷۳، ضریب روائی ۰/۶۱، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۶ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمده که در حد مطلوبی بود. مقیاس دیگر توسط لیندسی (۲۰۰۵) ساخته شده و آن نیز دارای ۴ سوال است. این مقیاس نیز روی طیف لیکرت ۷ درجه ای از ۷ بسیار موافقم تا ۱ بسیار مخالفم پاسخ داده می‌شود و بنابراین حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۲۸ و حداقل نمره برابر ۴ است. پایایی آلفا ۰/۷۸، ضریب روائی ۰/۶۲، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۶ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمده که در حد مطلوبی بود. مقیاسی لیندسی (۲۰۰۵) که برای حالت واکنش ساخته شده است با تطابق با محیط تعیین اجاره خانه به این صورت بود: «وقتی به من گفته شد که باید خانه خود را به همان مستاجر قبلی و حداکثر با ۲۰ درصد افزایش اجاره دهم عمیق رنجیدم چراکه من نمی‌توانم برای مالی که با تلاش و رنج به دست آوردم خود تصمیم بگیرم.» «بسیار عصبانی می‌شوم که دولت تبلیغ می‌کند که من خانه را به چه کسی و به چه قیمتی اجاره دهم و بابت این کار از نظر آنها انسان دوستانه خشنود هم باشم»، «دوست ندارم کسی به من بگوید که در مقابل چه چیزی چه احساسی داشته باشم.» و «من دوست ندارم کسی در مقابل پیامی که به من می‌دهد بگوید که چه حسی به آن پیام باید داشته باشم».

د) انگیزش: مقیاس ترمیم واکنشی (RRS) کوئیک و استفنسون (۲۰۰۸) برای سنجش انگیزش به کار رفت. مقیاس مذکور دارای سه سوال است و با استفاده از مقیاس افتراق معنایی^۳ (از قبیل با انگیزه، بی‌انگیزه) پاسخ داده می‌شود. حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۱۲ و حداقل نمره برابر ۰ است. در این پژوهش پایایی آلفا ۰/۷۲، ضریب روائی ۰/۵۸، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۳ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمده که در حد مطلوبی بود.

و) مقیاس ارزیابی منبع^۴: میلر و همکاران (۲۰۰۷) این مقیاس را ساخته‌اند. در این مقیاس برای هر بعد خبرگی، جامعه‌پذیری و اعتمادپذیری منبع ارزیابی سه سوال در نظر گرفته شده است که با استفاده از مقیاس افتراق معنایی پاسخ داده می‌شود و حداکثر نمره در این مقیاس برابر ۳ و حداقل نمره برابر ۰ است. در این پژوهش پایایی آلفا ۰/۷۷، ضریب روائی ۰/۵۸، و پایایی بازآزمایی ۰/۷۵ برای این مقیاس در پژوهش حاضر به دست آمده که در حد مطلوبی بود.

1. Psychological Reactance Scale
2. Quick and Stephenson's (2008) Reactance Restoration Scale (RRS)
3. Semantic Differential Scales
4. Source Appraisal Scale

۵) خشم: مقیاس خشم^۱ دیلارد و شن (۲۰۰۵) نیز با سوالات «آیا وقتی این پیام را دیدی احساس کردی برانگیخته و تحریک شده‌ای؟»، «آیا وقتی این پیام را دیدی احساس عصبانیت در تو ظاهر شد؟»، «وقتی این پیام را دیدی آزرده خاطر شدی؟» و «آیا وقتی این پیام را دیدی از کوره در رفتی؟» بازنویسی شد و مورد استفاده قرار گرفت. یک مقیاس پاسخ ۵ درجه‌ای از صفر «هیچ از این احساس» و ۴ «مقدار زیادی از این احساس» برای پاسخدهی در این مقیاس استفاده می‌شود و بنابراین حداقل نمره صفر و حداکثر نمره ۱۶ است. ضریب پایایی ۰/۹۵ برای این مقیاس حاصل شد که در حد مطلوبی است.

۶) شناخت‌های منفی: برای سنجش شناخت‌های منفی به تبعیت از دیلارد و شن (۲۰۰۵) از شرکت کنندگان خواسته شد که بعد از خواندن پیام؛ احساساتی را که تجربه می‌کنند؛ بر روی کاغذ بنویسند. سپس شاخص‌های نشان دهنده احساسات منفی استخراج و مورد استفاده قرار گرفتند. با توجه به اینکه برای هر یک از زیرمقیاس‌ها فقط یک سوال گنجانیده شد؛ برای هر یک تنها پایایی بازآزمایی سنجیده شده است.

لازم به ذکر است که تحلیل عاملی تاییدی در کل نمونه و باز آزمایی بر روی ۴۰ نفر از همان نمونه انجام گرفته است که به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. لازم به ذکر است که به دلیل ریزش در مراجعه دوم ($N=11$) نفر برای پایایی بازآزمایی جایگزین شده‌اند. در تحلیل عاملی تاییدی مقدار شاخص‌های برازش برابر $\phi^2/df=2/45$ ، $AGFI=0/94$ ، $CFI=0/92$ ، $RMSEA=0/04$ ، $RMR=0/03$ ، $TLI=0/89$ ، $PSI=0/87$ و $NNFI=0/83$ حاصل شد. بر اساس نتایج شاخص‌های برازش در تحلیل عاملی تاییدی نیز در حد مناسب است که نشان دهنده تایید اعتبار عاملی ابزارها می‌باشد. برای تحلیل داده‌ها از مدل‌های معادلات ساختاری (SEM) و مدل‌های نظریه سؤال-پاسخ (IRM) استفاده شده است.

یافته‌ها

جدول ۱ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌گردد که رابطه بین تهدید آزادی ادراک شده با خشم ($p<0/001$) و شناخت ($p<0/01$) منفی و نیز واکنش روانی ($p<0/001$) مثبت و معنی‌دار است. بدین معنی که با افزایش ادراک فرد از تهدید آزادی اش خشم افزایش وی پیدا می‌کند و شناخت او نیز نسبت به گوینده پیام منفی می‌گردد. این فرایند دوگانه واکنش روانی را به راه می‌اندازد. واکنش روانی با نگرش ($p<0/05$) رابطه منفی دارد و نیز با انگیزش فرد (مستقیم و نیابتی) برای واکنش ($p<0/001$) رابطه مثبت و معنی‌دار دارد. همچنین رابطه واکنش روانی با ویژگی‌های منبع ارزیابی یعنی جامعه‌پذیری ($p<0/001$) و اعتماد

($p < 0.001$) منفی است که حکایت از کاهش جامعه‌پذیری و اعتماد به منبع ارزیابی در زمان ادراک تهدید آزادی و راه‌اندازی واکنش روانی دارد.

جدول ۱. ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱-تهدید آزادی ادراک‌شده	۲-خشیم	۳-شناخت منفی	۴-واکنش روانی	۵-نگرش	۶-قصد	۷-انگیزش مستقیم
انحراف معیار	۱/۶۸	۱/۰۸	۱/۰۶	۱/۷۹	۱/۰۲	۱/۲۱	۱/۳۸
۱	-	۰/۲۱	۰/۰۷	۰/۵۷	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۱۷
۲	-	-	۰/۰۷	-۰/۲۴	-۰/۰۱	-۰/۰۹	۰/۱۷
۳	-	-	-	۰/۲۶	۰/۰۹	۰/۰۹	۰/۰۶
۴	-	-	-	-	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱
۵	-	-	-	-	-	۰/۰۲	۰/۰۱
۶	-	-	-	-	-	-	۰/۰۱
۷	-	-	-	-	-	-	-

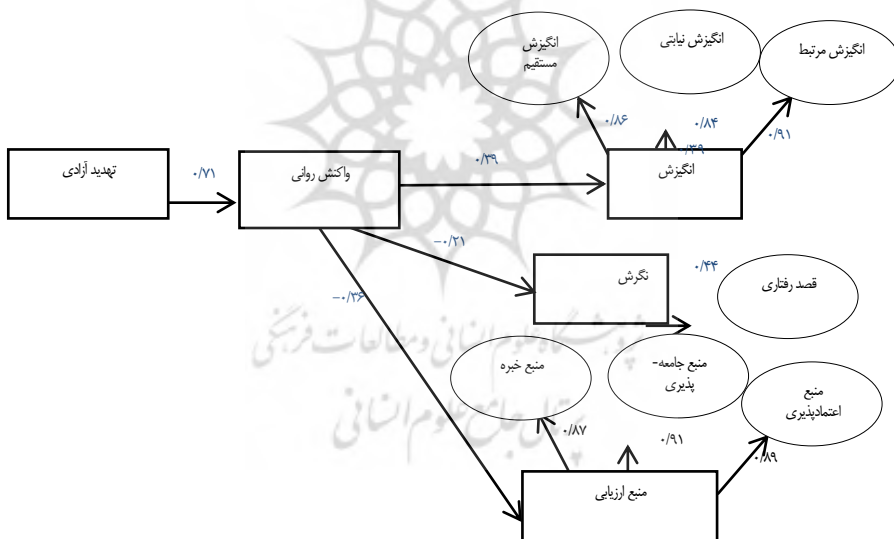
متغیر	۸- انگیزش نیابتی	۹- انگیزش مرتبط	۱۰- خبرگی	۱۱- جامعه- پذیری	۱۲- اعتماد
انحراف معیار	۱/۳۹	۱/۳۶	۱/۳۷	۱/۰۲	۱/۱۹
۱	۰/۰۶	-۰/۰۶	-۰/۰۶	-۰/۰۶	-۰/۰۶
۲	۱۱/۰	۰/۰۴	-۰/۰۳	-۰/۰۲	-۰/۰۷
۳	۰/۰۵	۰/۰۷	-۰/۰۱	-۰/۰۱	۰/۰۱
۴	-۰/۰۳	۰/۰۵	-۰/۰۳	-۰/۰۱	-۰/۰۳
۵	-۰/۰۷	-۰/۰۴	۰/۰۶	-۰/۰۱	۰/۰۱
۶	-۰/۰۷	-۰/۰۷	۰/۰۱	۰/۰۱	۱۱/۰
۷	۰/۰۶	-۰/۰۳	-۰/۰۲	-۰/۰۱	-۰/۰۳
۸	-	۰/۱۷	-۰/۰۵	-۰/۰۳	-۰/۰۳
۹	-	-	-۰/۰۶	-۰/۰۱	-۰/۰۳
۱۰	-	-	-	۰/۰۵	۰/۰۶
۱۱	-	-	-	-	۰/۰۲

جدول ۲، شاخص‌های برازش الگوهای سنجش و ساختاری الگوی لیندسی (۲۰۰۵) و دیلارد و شن (۲۰۰۵) را نشان می‌دهد. حال به مهمترین قسمت یافته‌ها می‌رسیم و آن مقایسه دو مدل است. معمولاً در مقالات مدل معادلات ساختاری شاخص‌های برازش بطور تفکیک شده برای الگوی سنجشی و ساختاری ارائه نمی‌شود و بدون توجه به ساختار نظری و صرف داده‌ها یک الگو تأیید یا رد می‌شود. در این جا چون دو الگوی متفاوت وجود دارد صحت دو الگو که بر مبنای دو نظریه مختلف است ارائه می‌شود.

جدول ۲. شاخص‌های برازش در الگوهای سنجش و ساختاری الگوی لیندسی (۲۰۰۵) و دیلارد و شن (۲۰۰۵)

RMSEA	AGFI	GFI	CFI	χ^2/df		
۰/۰۳	۰/۹۵	۰/۹۳	۰/۹۲	۲/۴۲	الگوی سنجش	الگوی دیلارد
۰/۰۵	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۹۵	۲/۷۱	الگوی س اختاری	و شن (۲۰۰۵)
۰/۰۵	۰/۹۲	۰/۹۱	۰/۹۴	۲/۳۸	الگوی سنجش	الگوی لیندسی
۰/۱۲	۰/۸۶	۰/۸۴	۰/۸۱	۶/۲۲	الگوی ساختاری	(۲۰۰۵)

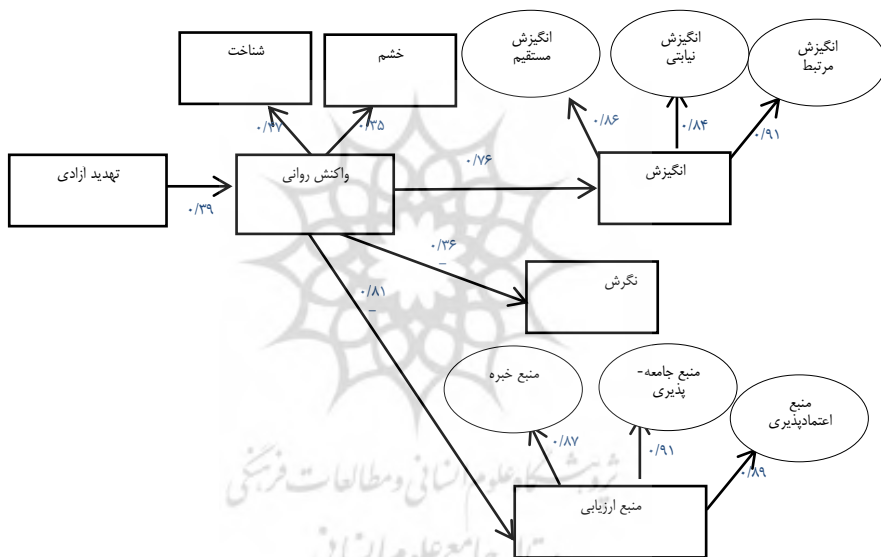
بالا بودن مقدار شاخص‌های برازش GFI^1 و $AGFI^2$ و CFI^3 (بنتلر و بونت^۴، ۱۹۹۸) و پایین بودن شاخص $RMSEA^5$ (۰/۰۴) (براون و کودک^۶، ۱۹۹۳) در مورد الگوی سنجشی و ساختاری در الگوی دیلارد و شن (۲۰۰۵) و همچنین میزان سطح آماری آماره χ^2 دو تقسیم بر درجه آزادی (χ^2/df) الگوی سنجشی و ساختاری در همین الگو نشان می‌دهد که الگوی دیلارد و شن (۲۰۰۵) از برازش کافی برخوردار است و نسبت به الگوی لیندسی (۲۰۰۵) برازش بهتری دارد. شکل‌های ۵ و ۶ مدل ساختاری لیندسی (۲۰۰۵) و دیلارد و شن (۲۰۰۵) را نشان می‌دهد.



شکل ۵. مدل ساختاری لیندسی (۲۰۰۵)

1. Goodness of Fit Index
2. Adjusted Goodness of Fit Index
3. Confirmatory Factor Index
4. Bentler, & Bonett
5. Root Mean of Standard Error Approximation
6. Browne, & Cudeck

در شکل ۵ مدل ساختاری لیندسی (۲۰۰۵) آورده شده است و مشخص است تهدید آزادی بر واکنش تاثیر دارد و ضریب بتا مثبت است. یعنی تهدید آزادی باعث ایجاد واکنش روانی می‌شود. واکنش روانی بر انگیزش، نگرش و منبع ارزیابی تاثیر دارد که این تاثیر برای انگیزش مثبت است و برای نگرش و منبع ارزیابی منفی است یعنی پس از تهدید آزادی، انگیزش فرد برای واکنش نشان دادن افزایش می‌یابد و نگرش وی به پیام تهدیدکننده آزادی و منبع پیام منفی می‌شود. در این الگو خشم و شناخت به عنوان تبعات حاصل از واکنش روانی وجود ندارد و واکنش روانی بطور مستقیم بر انگیزش و نگرش و منبع ارزیابی اثر دارد. حال سؤال این است که آیا واکنش اگر ترکیبی از دو مؤلفه خشم و شناخت در نظر گرفته شود (دو مؤلفه‌ای که در بررسی ابزار دیلارد و شن (۲۰۰۵) وجود دارد؛ اما لیندسی (۲۰۰۵) واکنش روانی را بطور مستقل در نظر گرفته است) در آن صورت رابطه بین متغیرها چگونه خواهد بود؟



شکل ۶. مدل ساختاری دیلارد و شن (۲۰۰۵)

در شکل ۶ مدل ساختاری دیلارد و شن (۲۰۰۵) آورده شده است و مشخص است تهدید آزادی بر واکنش تاثیر دارد و ضریب بتا مثبت است. یعنی تهدید آزادی باعث ایجاد واکنش روانی می‌شود. واکنش روانی بر انگیزش، نگرش و منبع ارزیابی تاثیر دارد که این تاثیر برای انگیزش مثبت است و برای نگرش و منبع ارزیابی منفی است یعنی پس از تهدید آزادی، انگیزش فرد برای واکنش نشان دادن افزایش می‌یابد و نگرش وی به پیام تهدیدکننده آزادی و منبع پیام منفی می‌شود. اینکه تهدید آزادی، ایجادکننده واکنش روانی است به لحاظ منطقی غیرقابل تردید

است. اما سوالی که پیش می‌آید این است که آیا انگیزه بر واکنش روانی اثر دارد یا واکنش روانی (ایجاد مقاومت) بعداً به دنبال دلیل انگیزشی است؟ این سوال با این پژوهش قابل بررسی نیست؛ چون دو مدل هم‌ارز هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

مفهوم آزادی در روانشناسی اجتماعی به معنای کنترل و انتخاب فردی است. برخورداری از انتخاب آزاد بسیار ارزشمند و سلب آن پیش‌بین رفتار در حوزه‌های گوناگون است. واکنش روانی یک حالت انگیزشی است که در پاسخ به آزادی رفتاری از دست‌رفته یا مورد تهدید قرار گرفته برانگیخته می‌شود و آن را احیاء می‌کند (صفراری‌نیا، ۱۳۹۴). با این حال مفهوم‌سازی و سنجش این مفهوم همواره مورد سوال بوده است. به همین دلیل، پژوهش حاضر دو الگوی دیلارد و شن (۲۰۰۵) و الگوی لیندسی (۲۰۰۵) را مورد سنجش قرار داد و تلاش کرد تا تعیین کند که بهترین سنجش از واکنش روانی برای کاربرد در پژوهش‌های آینده چیست. در انجام این کار الگوی ساختاری دو پژوهش مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که یکی از سنجش‌ها برتری قابل توجهی نسبت به دیگری دارد.

در این مقاله به کمک مدل معادلات ساختاری دو ابزار که در آن واکنشروانی به دو صورت بررسی شده بود با نظریه‌هایی که در متن آن مطرح شده بودند؛ مقایسه گردید. در یک مدل خشم و شناخت منفی حاصل از تهدید آزادی به صورت پیامدهای واکنشروانی است و در واقع واکنشروانی علاوه بر این که بر متغیرهای دیگری (انگیزش نگرش و منبع ارزیابی) اثر دارد؛ خود، خشم و شناختی منفی را باز تولید می‌کند و در نظر گرفتن این دو مؤلفه هیجانی و شناختی ویژگیهای ساختاری مدل را بهتر می‌کند. اگر واکنشروانی بدون این مدلها در نظر گرفته شود؛ مدل ساختاری برازش پائینی دارد که نشان‌دهنده‌ی فقدان حمایت داده‌های تجربی از مدل است و بنابراین نظریه در این شکل حمایت تجربی لازم را دارا نیست. در واقع در این پژوهش ماهیت واکنشروانی روشن‌تر شد و احتمالاً نه خود واکنش که در ترکیب با این مؤلفه‌ها منبع ارزیابی و نگرش به صورت منفی قضاوت و انگیزش بازداری می‌شود. این یافته همراستا با پژوهش کوئیک (۲۰۱۱) است. این پژوهش با هدف شناسایی بهترین سنجش، دو سنجش از واکنش روانی را بررسی نمود و با توجه به ضرایب پایایی و روایی نشان داد که سنجش شامل تهدید آزادی، ارزیابی نگرش، انگیزه و ارزیابی منبع، در مقایسه با دیگری مناسب‌تر است.

بر اساس همین یافته، توصیه می‌گردد پیام‌رسان‌ها پیام را به نحوی که واکنش روانی کمتری ایجاد کند؛ تدوین و ارائه نمایند تا خشم و شناخت منفی کمتری حاصل شود و گیرندگان پذیرش بیشتری داشته باشند.

پژوهش حاضر یک موضوع واحد یعنی تنها اجاره منزل را مورد بررسی قرار داد. بنابراین نمی‌توان واکنش روانی را مشتمل بر دو مولفه‌ی شناخت و خشم در همه‌ی محیط‌ها در نظر گرفت. در محیط‌های دیگر ممکن است ساختار واکنش روانی متفاوت باشد. مثلاً در مورد پیام‌هایی که افراد در آن تشویق می‌شوند اعضای بدن یک عضو خانواده خود را که دچار مغز مرگ مغزی شده است اهدا کنند. این محدودیت مربوط به هر پژوهشی است که در محیط خاص انجام می‌شود و می‌توان در فراتحلیل آنها را ترکیب کرد یا دسته‌بندی نموده و نشان داد که این ساختار برای واکنش روانی در چه محیط‌هایی وجود دارد و در کدام محیط‌ها وجود ندارد. این محدودیت پژوهش در محیط‌هایی است که به یک مورد منحصر می‌شود.

همچنین طرح مطالعه حاضر از نوع الگویابی معادلات ساختاری است که قادر به اثبات علیت نیست. با وجود اینکه استفاده از رویکرد الگویابی معادلات ساختاری توانایی به‌دست آوردن استنباط‌های علی را فراهم می‌آورد، اما در این خصوص باید جانب احتیاط را رعایت نمود. پیشنهاد می‌شود این پژوهش در موقعیت‌های دیگر نیز تکرار شود و به پژوهش‌های آتی از سنجش‌های دیلارد و شن (۲۰۰۵) استفاده نمایند.

منابع

- سپاه منصور، مزگان، و امراللهی بیوکی، عطیه. (۱۳۹۵). نقش واسطه‌ای عدم ارضای نیازهای روان‌شناختی و خشم در رابطه بین رفتار کنترلی ادراک‌شده و زورگویی. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۶(۲۲)، ۹۷-۱۱۲.
- صفاری نیا، مجید. (۱۳۹۴). بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس واکنش روانی در جمعیت ایرانی. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۵(۱۸)، ۹۹-۱۱۲.
- صفاری نیا، مجید، بیات، شهره، و نورمحمدی، احمد. (۱۳۹۶). مقایسه شخصیت جامعه‌پسند، واکنش روانی، حمایت اجتماعی ادراک‌شده و سبک‌های دفاعی والدین کودکان معلول جسمی حرکتی و کودکان سالم شهر اصفهان. فصلنامه کودکان استثنایی، ۱۷(۴): ۱۵-۲۶.
- عسکری، حسن، عزیز زاده، منصوره، نویدیان، علی، و حقدوست، علی‌اکبر. (۱۳۹۲). بررسی واکنش‌های روانشناختی اعضای خانواده بیماران بستری در بخش‌های مراقبت‌های ویژه، مجله پژوهش و سلامت، ۳(۱۳)، ۳۱۶-۳۲۴.
- مهداد، علی، و نجفیان، محمدرضا. (۱۳۹۶). الگوی ساختاری رابطه‌ی ادراک بی‌عدالتی با بی‌نزاکتی در محیط کار: نقش میانجی‌گرانه‌ی خشم. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۷(۲۶)، ۱-۱۹.
- Bentler, P.M., & Bonett, D.G. (1980). Significance tests and goodness of fit in analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88:588-606.
- Brehm, J. W. (1966). *A theory of psychological reactance*. New York: Academic Press.

- Brehm, J. W., & Brehm, S. S. (1981). *Psychological reactance: A theory of freedom and control*. San Diego, CA: Academic Press.
- Browne, M.W., & Cudeck, R.(1993).Alternative ways of assessing model fit. In K.A. Bollen & J.S.Long(Eds.),*Testing structural equation models*(pp.136-162).Newby Park,CA: Sage.
- Clayton, R. B., Lang, A., Leshner, G., & Quick, B. L. (2019). Who fights, who flees? An integration of the LC4MP and psychological reactance theory. *Media Psychology*, 22(4), 545-571.
- Clayton, R. B., Leshner, G., Sanders-Jackson, A., & Hendrickse, J. (2020). When counter arguing becomes the Primary Task: Examination of Dogmatic Anti-Vaping Messages on Psychological Reactance, Available Cognitive Resources, and Memory. *Journal of Communication*, 70(4), 522–547.
- Dillard, J. P., & Shen, L. (2005). On the nature of reactance and its role in persuasive health communication. *Communication Monographs*, 72, 144–168.
- Feng, W., Tu, R., Lu, T., & Zhou, Z. (2019). Understanding forced adoption of self-service technology: the impacts of users' psychological reactance. *Behavior & Information Technology*, 38(8), 820-832.
- Kugler, K., & Jones, W. H. (1992). On conceptualizing and assessing guilt. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 318–327.
- Lindsey, L. L. M. (2005). Anticipated guilt as behavioral motivation: An examination of appeals to help unknown others through bone marrow donation. *Human Communication Research*, 31, 453–481.
- Miller, C. H., Lane, L. T., Deatrack, L. M., Young, A. M., & Potts, K. A. (2007). Psychological reactance and promotional health messages: The effects of controlling language, lexical concreteness, and the restoration of freedom. *Human Communication Research*, 33, 219–240.
- Morgan, S. E. (2008). Survey instruments. Retrieved from [http:// www.purdue.edu/dp/rche/donatelife/survey_inst.php](http://www.purdue.edu/dp/rche/donatelife/survey_inst.php)
- Morgan, S. E., & Miller, J. K. (2002). Communicating about gifts of life: The effect of knowledge, attitudes, and altruism on behavior and behavioral intentions regarding organ donation. *Journal of Applied Communication Research*, 30, 163–178.
- Mühlberger, C., & Jonas, E. (2019). Reactance Theory. In *Social psychology in action* (pp. 79-94). Springer, Cham.
- Quick, B. L., & Stephenson, M. T. (2007). Further evidence that psychological reactance can be modeled as a combination of anger and negative cognitions. *Communication Research*, 34, 255–276.
- Quick, B. L., & Stephenson, M. T. (2008). Examining the role of trait reactance and sensation seeking on reactance-inducing messages, reactance, and reactance restoration. *Human Communication Research*, 34, 448–476.
- Quick, B. L., Kam, J. A., Morgan, S. E., Liberona, M., A, C., & Smith, R. A. (2015).Prospect theory, discrete emotions, and freedom threats: An

- extension of psychological reactance theory. *Journal of Communication*, 65, 40–61.
- Reynolds-Tylus, T., & Gonzalez, A. M. (2020). The Utility of Choice-Enhancing Language in Emergency Preparedness Messages: An Application of Psychological Reactance Theory. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 1-4.
 - Reynolds-Tylus, T., Martinez Gonzalez, A., & Quick, B. L. (2019). The role of choice clustering and descriptive norms in attenuating psychological reactance to water and energy conservation messages. *Environmental Communication*, 13(7), 847-863.
 - Rosenberg, B. D., & Siegel, J. T. (2020). Reactance and spiritual possibilities: an application of psychological reactance theory. In *The Science of Religion, Spirituality, and Existentialism* (pp. 67-82). Academic Press.
 - Simoneto, A. (2011). Using structural equation and item response models to assess relationship between latent traits. *Journal of Applied Quantitative Methods*, 6(4), 44-57.
 - Slavin, M. N., & Earleywine, M. (2019). Effects of Messaging and Psychological Reactance on Marijuana Craving. *Substance Use & Misuse*, 54(14), 2359-2367.
 - Wen, J., Liu, X., & Yu, C. E. (2020). Exploring the roles of smart services in Chinese senior tourists' travel experiences: an application of psychological reactance theory. *Anatolia*, 1-4.
 - Witte, K. (2000). Examples of items. Kim Witte's home page. Retrieved from <http://www.msu.edu/~wittek/scale.htm>.
 - Zhang, X. (2019). Effects of Freedom Restoration, Language Variety, and Issue Type on Psychological Reactance. *Health Communication*, 1-12.